

СТАНОВИЩЕ

От професор Павел Страшимиров Милков,
професор в Югозападния университет „Неофит Рилски” Благоевград,
професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство и
научно направление 05.08.03. Кинознание, киноизкуство и телевизия
за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално
направление 8.4. Театрално и филмово изкуство
с кандидат Чавдар Николов Гюзелев.

Силно съм впечатлен от дисертационния труд на докторанта Чавдар Гюзелев озаглавен „КОНСТРУИРАНЕ НА ПРОСТРАНСТВОТО В ТЕАТЪРА И КНИГАТА”. Зад този дисертационен труд се вижда един много добре подготвен, силно компетентен и високо интелигентен докторант, представящ ни един особено силен научен текст – изследване, с много добра мотивировка и научно изведени тези за създаване на пространството в сценичните изкуства и книгата.

Този мой извод се потвърждава и в много добре структурирания дисертационен труд - в увод, 7 глави в Първа част - Конструирание на пространството в театъра, 5 глави във Втора част - Конструирание на пространството в книгата.

Самият автор на този труд определя значението на изследването като казва: „Настоящото изследване е първото, което обединява конструирането на пространството на театралното представление и на книгата. Няма негов аналог в теоретичната и научната литература у нас. Българската театрална критика и историография са в дълг към дизайнът на сценичното пространство – за него няма нито едно цялостно изследване през последните четири десетилетия и той често е пренебрегвана област. В теоретичните изследвания се обръща внимание главно на драматургията, актьорската игра и режисурата, рядко и откъслечно се споменават визуалната и пространствената страна на спектаклите.”

А получилият се отличен резултат от изследването е вследствие на добре формулираните цели и задачи на работата:

1. Дефиниране на основните понятия, свързани с конструирането на пространството в театъра и книгата
2. Анализ на историческото развитие на двете изследвани области от зараждането им до наши дни.

3. Проследяване на естетическите теории и направления в различните епохи, и тяхното проявление в конструирането на пространството в театъра и книгата.

4. Изследване на съвременните, хибридни форми на театралното и типографското изкуство, и на съответният понятиен апарат, свързан с тях.

За да достигне до същността на темата авторът започва с изясняване на основните понятия в първа глава като отговаря на множество въпроси: какво е „театър“?; какво е „драматургия“?; понятието за пространство и неговото възприятие; какво е „композиция“?; специфика на театралното пространство и конструиране му; видове сцени и композиционни елементи на театралното пространство, тези изяснявания са необходими за по-лесното навлизане в същността на темата.

С един увлекателен и компетентен разказ, докторантът Гюзелев разглежда архитектурата и сценичното пространство, както и пространствените характеристики на театралните форми, преминавайки в исторически план от античен театър, през средновековието и ренесанса до естетическите направления и развитието на театралната архитектура и пространството на театъра през XVII – XX век. Особено място авторът е отделил на развитието на българския театър от Възраждането до наши дни, с развитието на режисурата и сценографията на театралния спектакъл.

В част II, също след изясняване на основните понятия в глава I, разглежда въпроси като традиционни стилове в конструиране на пространството на книгата, авангардни стилове в конструиране на пространството на книгата, съвременни форми на книгата.

В целия научен текст обект на изследването е пространството в театъра и книгата. Предметът на изследването са принципите на конструирането на това пространство, доказването на тяхната универсалност, независимо от материала и областта на приложението им, ролята на пространството от естетическа и концептуална гледна точка.

Авторът на този дисертационен труд установява забележителни паралели в същността и историческото развитие на театъра и книгата. Обща характеристика на тези две медии (средства), според автора, е свойството им да служат за комуникация и предаване на информация. Конструирането на пространството превръща и двете области в посредници в граничната зона на словесното и визуалното. Пространството и на театъра, и на книгата е триизмерно пространство, натоварено освен с предаване на информация, и със задачата да въздейства естетически на читателя/зрителя. Изследването

установява много допирни точки и аналогии в историческото развитие на оформлението на сценичното пространство и на книгата.

В края на своя дисертационен труд докторантът Чавдар Гюзелев много точно и вярно определя научните приноси на труда и аз съм длъжен, възхитен от този текст, да ги цитирам:

1. За първи път се прави общо изследване на театъра и книгата от гледна точка на пространството. Изследвани са спецификите на театралното пространство и пространството на книгата – от техните физически параметри и трансформации до художествената и концептуалната им роля.

2. Приложен е интердисциплинарен подход при проследяване на развитието на театралното пространство и пространството на книгата като част от изкуството и културата въобще, а не само като част от театралната практика и типографията. Еволюцията и трансформациите на театралното пространство и пространството на книгата в различните епохи е свързано с особеностите на съответната епоха - социално-икономически условия, философия, естетика, развитие на науката и техниката.

3. За първи път са изследвани тенденциите при съвременното конструиране на театралното пространство и са концептуализирани съвременните подходи в конструирането на пространството в българската театрална практика след 90-те години на XX век до наши дни.

4. Обоснована е новата роля на пространството в съвременната театрална и типографска практика като конструктивен и смислообразуващ елемент. Подчертана е новата роля на сценографа като автор на театралната визия и равностоен съавтор на режисьора, както и новата роля на дизайнера на книгата.

5. Теоретически и терминологично са уточнени новите концепции за пространството, свързани с естетиката на постмодернизма и използването на дигиталните технологии. Направен е опит за дефиниране на понятията, свързани с граничните пространства и трансформациите на театъра и книгата в съвременният свят. Разгледано е конструирането на пространството в новите паратеатрални, синтетични и хибридни форми на театралната практика, както и в съвременните авангардни форми на книжното тяло.

Дисертационният труд се състои от съдържателна част 212 страници, 31 илюстрации, списък на публикациите, справка за приносите, библиография на кирилица с 116 заглавия, библиография на латиница с 27 заглавия.

И в края на моето становище, изхождайки от изказаното положително за научния труд, си позволявам да препоръчам на уважаемото от мен Научно жури по защита на образователната и научна степен «доктор» да присъди на докторанта Чавдар Николов Гюзелев образователната и научна степен «ДОКТОР».

Гласувам с «ДА»

07.03.2016 г., София

Подпис: